

ŽELEZNIČAR

GLASILO SLOVENSkih ŽELEZNIČARJEV.

Izhaja vsakega 5. in 20. v mesecu.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo
in
Upravništvo
se nahaja v Ljubljani,
Cesarja Jožefa trg št. 10.

Naročnina:
za celo leto . . . K 7-20
za pol leta . . . „ 3-60
za četrt leta . . . „ 1-80
Posamezna številka 30 v.

Štev. 5.

V Ljubljani, 5. marca 1919.

Leto XII.

Vsem skupinam Splošne žel. organizacije za Jugoslavijo se naznanja, da se je konferenca, ki je bila sklicana dne 2. in 3. sušca t. l., morala radi nastalih zaprek preložiti na 23. in 24. marca t. l.

Naše ujedinjenje.

Ko se je razsula moč centralnih držav, je tudi za nas nastalo vprašanje, kaj sedaj? Vsa naša gospodarska moč je slonela na trdni centralni strokovni organizaciji, katere vodstvo je bilo do tedaj na Dunaju. Splošno strokovno in pravovarstveno društvo za Avstrijo je imelo v naših pokrajinah nebroj krajevnih skupin, katere so bile le v pogledu agitacije in lokalnega posredovanja navezane na deželno tajništvo; vse druge posle je vodilo centralno vodstvo na Dunaju. Čehi so bili v tem pogledu na boljšem, da si so bili tudi v vseh vprašanih podrejeni centrali na Dunaju, vendar so imeli že mnogo let lastno upravo. Le Poljaki in Slovenci, ki so imeli le malo število članov in še ti niso bili stalni in le radi velike fluktuacije članov se ni dalo doseči za naše okraje tisto samoupravo, katero so že imeli Čehi. Obračunavalo se je direktno na centralo, tako, da tajništvo ni niti vedelo kdo je društveni član. To razmerje je bilo nevarljivo, zato so stavili naši delegati na delegacijskem zborovanju na Dunaju leta 1918. predlog za preosnovno društva na podlagi samouprave in naj bi le bojovna sredstva bila centralizirana, ostale posle vodi in upravlja vsaka narodnost zasebe. Ta predlog bi dobil večino, če ne bi centralno vodstvo pošlo izjavo, da se bode za vse strokovne organizacije izdelal nov organizacijski statut, katerega pripravljata strokovna komisija. Vsled tega so naši delegati odstopili predlog komisiji.

Ali preden je ta komisija zaključila pripravljeno delo, se je stara Avstrija zrušila in njeni narodi so se osamosvojili.

Naši zaupniki so se takoj lotili dela in si vstvarili samostavno žel. organizacijo. Že 15. in 16. decembra 1918. se je vršilo v Ljubljani delegacijsko zborovanje, nakar je sledil ustanovni občni zbor. Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo. Konferenca je soglasno pritrčila predloga, da velja ta organizacija za vse pokrajine države SHS, da se naj z ozirom na agitačne razmere pred vsem utrdi organizacijo po raznih deželah in šele tedaj, ko se je to na Hrvaškem, Bosni, Srbiji in Sloveniji izvršilo, združi vse goriomenjene deželne organizacije v Splošno žel. org. za Jugoslavijo.

Hrvatje so že mnogo prej ustanovili svoj Zavez in združili v to organizacijo nad 8000 članov. V Bosni je več železničarskih organizacij, ki stoje vse na razrednem stališču, priklopitev menda ne bode delala nobenih ovir. V Srbiji so na žal vse železnice razdejane in bode tam potreba premagati še mnogo težkoč, dokler se bode popravila vojna škoda, katero so povzročile umikajoče sovražne čete. Ali Srbi so navdušeni za priklopitev. Upamo, da bode izvršena priklopitev vseh teh deželnih organizacij v najkrajšem času. Konferenca delegatov vseh deželnih organizacij, ki se bode vršila 23. in 24. t. m. bode bržkone izvršila to prepotrebno delo, v prid vsem železničarjem države SHS.

Ali za nas Slovence nastajajo nove naloge, katere bo treba izvršiti, da bomo kos delu, ki se ga od nas pričakuje. Predvsem bo treba izgraditi našo organizacijo do popolnosti. Zaupniški sistem mora biti v najkrajšem času izvršen na vseh postajah in delavnicah, le če bode organizacija slonela na tej trdni podlagi, bode organizacija mati vseh železničarjev. Naši zaupniki pa morajo biti značajni možje in nekoliko več podkovani v socializmu. Le razredno zavedni, značajni sodrugji, ki uživajo pri svojih tovariših potrebno spoštovanje in zaupanje, lahko vršijo ta težaven posel.

Ustanoviti bode treba deželna tajništva v Mariboru, v Zagrebu, v Sarajevu in tudi v Beogradu. V svrhu enotnega nastopa bo potreba izvežbati zadostno število sodrugov za strokovne tajnike, da bodejo tudi sposobni voditi dogovorno s centralnim tajništvom njim dodeljena okrožja. Na

ta način strnena organizacija bode v kratkem času štela 25.000 članov. Tudi po krajevnih skupinah bo treba nekoliko več smotrenega dela. Odbori morajo tudi skrbeti za izobrazbo članov, ako hočejo dobiti naraščaj, ki bo sposoben nadomestiti sedaj delavne člane. Le na ta način bo mogoče si ustvariti organizacijo, ki bo ne le po številu članov, ampak tudi po izobrazbi in razredni zavesti predstaviteljica železničarskega osebja.

Sodrugji na delo, naj veliki trenotek ne najde malih ljudi.

Železničarski protestni shod.

V soboto, dne 22. t. m., ob pol 6. uri zvečer je sklicala v »Mestni dom« v Ljubljani Splošna železničarska organizacija za Jugoslavijo javen shod. Udeležba je bila prav dobra. Otvoril je shod sodrug Zorja in mu predsedoval. V nagovoru je pozdravil poleg navzočih zborovalcev tudi poverjenika za promet ter zastopnika južne železnice. — Sodrug Kopač je v jedrnatem govoru omenjal boje tržaških železničarjev, katerim italijanska vlada ni hotela dovoliti 50 odstotkov zvišanja doklad. Vsled tega je prišlo od 1. na 2. februarja do splošne železničarske stavke v Trstu. Italijanska vlada je hotela to gibanje zadušiti s silo in je več štrajkujočih zaprla ter postavila pred vojno sodišče. Obsodba teh sodrugov je bila strašna, 59 železničarjem so prisodili 121 let zapora ter več tisoč lir globe. Liberalna in svobodomiselná Italija je v tem procesu jasno pokazala, kako si umišlja svobodo. Tržaško delavstvo je v znak solidarnosti z železničarji priredilo 24-urno stavko. Sodrugji iz Italije so poslali v Trst zastopstvo in obljubili gmotno in moralno pomoč. Stavka še vedno traja. Omenja, da se širijo vesti, da namerava južna železnica poleg strojev in voz posoditi tržaški železniški upravi tudi osebje. Odločno svari pred tem korakom, zakaj naši sodrugji so solidarni s tržaškimi in ne bodo hoteli iti v Trst delat štafažo italijanskim imperialistom in nasilnikom. Predlaga resolucijo, ki jo prečita. — Poverjenik dr. Pestotnik poda informacije glede posojanja strojev. To uslugo se ni naredilo Italiji, temveč antanti za prevoz živil v Prago in na Dunaj, kjer preti nevarnost gladu in nemirov. Soglašja s Kopačem in prosi, naj se v resoluciji popravi stavek glede posojanja lokomotiv. — Sodrug dr. Korun pozdravi zborovalce v imenu socialno demokratične stranke. — Sodrug Petejan govori v imenu strokovne komisije. Pozivlja železničarje, naj se trdno oklenejo organizacije ter pozdravljata solidarnost tržaškega in italijanskega proletarijata. Opozarja na internacionalo proletarijata, ki jo čakajo velike naloge, ko bo treba korigirati zmote pariške kapitalistične mirovne konference. — Sodrug Kopač še enkrat priporoča, da se resolucija soglasno sprejme in se strinja s tem, da se popravi zmisel glede posojanja lokomotiv. — Sodrug Zorja dá resolucijo na glasovanje, ki je bila soglasno sprejeta. Nato zaključit shod z vzklikom: »Živela internacionala!«

Resolucija.

Na javnem železničarskem shodu dne 22. t. m. v »Mestnem domu« v Ljubljani zbrani železničarji najodločnejše protestirajo proti nezaslišanemu nasilju, ki ga uporablja italijanska gubernativna oblast v Trstu proti tržaškimi železničarjem državne in južne železnice.

Shod konstatira, da tržaškimi železničarjem ni preostajalo drugo sredstvo, kakor edino to, da zapuste delo v trenutku, ko ni uprava železnice v okupiranem ozemlju izvršila dane obljube, da bo izplačala osebju iste dohodke, katerih je bilo deležno pod prejšnjo upravo. In ker sta državna in južna železniška uprava ostalemu osebju že izplačali 50 odstotni povišek draginjskih doklad, mora logično tudi uprava italijanskih železnic izvesti ta povišek za prevzeto osebje.

Shod protestira najodločnejše, da je italijanska vlada polovila v stavko stopivše železničarje in jih obsodila na tako drakonične kazni. Priso-

dilo se je 59 uslužbencem 121 let zapora in poleg tega še visoke denarne globe. Shod protestira tudi proti temu, da bi se izposojevalo stroje naše države za italijanske interese, vsled katerih je trpelo narodno imetje. Ker se baje namerava italijanski oblasti posoditi tudi naše domače osebje, izreka shod svojo neupogljivo voljo, da osebje ne vozi toliko časa po od Italije okupiranem ozemlju, dokler ne poneha stavka in se ne dvigne te škandalozne obsodbe.

Shod izjavlja popolno solidarnost s tržaškimi železničarji in pozdravlja stanovsko zavest italijanskih železničarjev v kraljestvu, ki so priskočili v boju stoječim tovarišem na pomoč. Ista zahvala naj velja tudi ostalemu tržaškemu delavstvu, katero je v znamenje protesta proklamiralo 24-urno splošno stavko v Trstu. Shod pozivlja deželno vlado, da zastavi vso svojo avtoriteto, da o tem dogodku izve mirovna konferenca v Parizu in s tem vnovič dokaže nelojalnost italijanskih oblasti napram slovenskemu življu v Trstu.

Predsedstvu shoda se nalaga, da odda to resolucijo na kompetentno mesto.

Proletarijatu vseh deželâ.

Kongres delavskih, vojaških in kmečkih svetov na Bavarskem je poslal proletarijatu vseh dežela razglas, ki veli: Hudobno umorstvo so izvedli predstvitelji fevdalnega nemškega militarizma na vodji bavarske revolucije, Kurtu Eisnerju. Bavarski proletarijat so je enodušno združil v obrambo revolucije. Socialistična, edinstvena fronta je postala živa resnica. Proglasili smo diktaturo proletarijata in revolucijo, da pomoremo udeleviti največje cilje človečanstva. Bavarski proletarijat vam nudi svojo bratsko roko, pozivlja vas v imenu socializma, da mu pomorete v njegovi težki borbi in delate na to, da zasiguramo nemškemu proletarijatu človeka vredno življenje. Bavarski proletarijat bo pokazal svetu, da veruje v vaše zaupanje in iztrebil bo s koreninami vred militarizem na Bavarskem. Mrtev je Kurt Eisner, ali čvrsteje nego kdaj prej diše njegov duh v bavarskem proletarijatu.

Zveza narodov.

O zvezi narodov nammeščanski listi vedno vedo povedati toliko lepih stvari ein toliko lepih nad, da se človeku kar sline cede po blagodejni zvezi narodov. In res ni dvoma, če bi se osnovala zveza narodov, ki bi slonela na pravičnih temeljih, na enakopravnosti in medsebojnem varstvu malih narodov. Kakor pa jasno prikazuje pariška konferenca, so se tam zbrali pravi imperialisti, ki odločajo popolnoma po svojih načelih, po pravcatihih metodah vseh prejšnjih mirovnihi konference.

Recimo pa, da zmagajo takozvana Wilsonova načela in načelo o zvezi narodov, moramo vendar imeti pred očmi Wilsona kot reprezentanta ameriškega kapitala, in okolo njega same diplomate imperialističnih držav. Če to premotrimo, nam bo jasno, da iz te moke ne more biti dobrega kruha. Na mirovni konferenci gospodje utegnejo napraviti lepe načrte, lepe paragrafe, ki bodo govorili o svobodi in enakopravnosti, ali taki paragrafi so le pesek v oči. Zvezo narodov in svobodo narodov hočejo velike kapitalistične države edino zaradi tega, da njih gospodarska politika ne bo imela ovir, torej zase hočejo svobodo, ki jo bodo imeli morda, morda pravimo, tudi mali narodi. Svoboda in zveza narodov, kakršna bo, bo malim narodom v škodo, ker jih ne bo čuvala pred ekspropriacijo (izkoriščanjem) po tujem kapitalu. Imperialisti hočejo svobodo, da bodo mogli nalagati po raznih deželah in krajih svoje kapitale in izkoriščati svet do kosti. Mali narodi bodo v tem gospodarskem boju poginjali; to je povsem naravna posledica tez, ki jih zagovarjajo na pariški konferenci kapitalisti in tudi naši meščani, ki so kratkovidni kakor so bili vedno.

Ne zaupamo, in nihče se nam ne čudi. Mirovna konferenca je tajna, spletkarska, zato ni pričakovati od nje pravičnega miru. Bolj kakor kdaj, sino prepričani, da bo mir le tedaj pravičen, zveza narodov in svoboda prava le tedaj, če se proletarijat vsega sveta ujedini in diktira mirovne pogoje. Proletarijat danes nima besede na mirovni konferenci, in če je nima sedaj, bo njegova naloga, da jo dobi pozneje, in sicer o pravem času.

Zveza delavskih društev na Slovenskem ozemlju

sklicuje za nedeljo, dne 16. in ponedeljek, dne 17. marca 1919. v Ljubljano

Kongres strokovnih organizacij na slovenskem ozemlju.

Dnevni red:

1. Konstituiranje zbora; a) Volitev predsedstva; b) komisije za verifikacijo mandatov; c) komisije za pregledanje pregledov; d) komisije za predlaganje zvezinega načelstva in nadzorstva.
2. Poročilo tajništva.
3. Organizacija in taktika, poročevalec sodr. Petijan.
4. Tarifna politika strokovne organizacije, poročevalec sodr. Čobal.
5. Strokovni tisk, poročevalec sodr. Tokan.
6. Socialno zavarovanje v Jugoslaviji, poročevalec sodr. Kocmur.
7. Delavsko pravo v Jugoslaviji, poročevalec sodr. dr. Korun.
8. Volitev zveznega načelstva in nadzorstva.
9. Raznoterosti.

V zmislu zvezinih pravil ima pravico poslati vsaka k zvezi pripadajoča strokovna organizacija do 100 društvnikov po enega in za vsakih nadaljnjih 100 še po enega delegata. Sicer pa se posameznim centralnim organizacijam prepušča določitev števila delegatov, ki naj jih razdele po krajih kakor se jim zdi to potrebno.

Imena delegatov kakor tudi vse predloge za kongres je poslati na strokovno tajništvo v Ljubljani, Šelenburgova ulica 6, II. nadstr. najkasneje do 10. marca t. l.

Za zvezo delavskih društev:

Š. Petijan, tajnik. J. Mlinar, načelnik.

Dopisi.

Itija. Tudi v aprovizaciji na tem kolodvoru imajo besedo samo uradniki. V soboto, dne 15. t. m. smo imeli razdelitev moke in se je pri tej razdelitvi tako enostransko postopalo, da moramo to javnosti povedati. Dobili so uradniki in poduradniki veliko več moke kakor bi je sicer morali dobiti. Na vprašanje, stavljeno gospodu načelniku, zakaj taka neenakost, je odgovoril, da so nekatere stranke odšle in to se sedaj porazdeli med gospode. Ako bi med vse delili, ni vredno, ker pride komaj nekaj dkg na osebo. Mi pa mislimo, da bi prišlo več, kajti nekateri gospodje so jo dobili po sedem kilogramov na osebo več kakor mi delavci. Ravno tako je bilo s sladkorjem. Ako kdo kaj ugovarja tem gospodom, ga nahrulijo z boljše viki in nemčurji. Saj mi nismo bili krivi ako smo nemčurili, bilo nam je strogo ukazano od gospodov. Sploh pa, kakor se vidi, je aprovizacija vsa na gnilih tleh in ves sistem je še avstrijski. Preoblekli so gosp. plašč in sedaj nadaljujejo svoje avstrijsko delo pod novim plaščem.

Sodrug iz Poljčan pozor! Zloglasni prožni mojster Rottman, ki se je prelevil iz internacionalca v pristnega nacionalca zbira vrstavnobno delavstvo v Zvezo, da bi stem vnovič dokazal, kako sposoben agitator je. V nedeljo 9. t. m. sklicuje v Polčanah ustanovni zbor kr. skupine. Vsi oni delavci, katere je svoječasno pretepal in metal pod škarpo, naj sedaj iz same hvaležnosti radi že prestalih brutalnosti pristopijo Zvezi. Kakega družega baeka ne bodejo vjeli.

Vrhstavnobni delavec.

Skupna Spodnja Šiška. Sodrug Dolžnik in Glinig se poslavlja. Ker ni bilo mogoče posamezno vsakemu članu podati roko, vas pozdravlja tem potom in vam želva v organizatoričnem delu mnogo uspeha.

Čenjena sodruga naj bodeta uverjena, da nam ostaneta vedno v spominu, ker ž njima je krajna skupina Spodnja Šiška izgubila ne le zvesta člana, temveč tudi v odboru dobra delavca.

Naj prejmeta tom potom na sestanku dne 26. februarja 1919 od vseh navzočih članov strankarski pozdrav.

Krajna skupina splošne železničarske organizacije za progo Zidan most je sklenila pri odborovi seji nabirati zneske za družine štrajkujočih železničarjev v Trstu. Apeliramo na vse solidarne železničarje, da vsak po svoji zmožnosti prispeva za te uboge družine, ki se nahajajo v veliki bedi in revščini pod italijanskim imperializmom. Pozivljamo vse naše zaupnike, da nabrane zneske s pobiralnimi polami oddajo podružnicam, katere oddajo zneske potom ljubljanske centrale na kompetentno mesto.

Celje. Na celjsko postajo južne železnice je prišel nek Joki za postajenačelnika, ki se že prve dni tako ostudno obnaša napram uslužbencem in strankam, da mora biti vsakogar sram. Tukaj za danes samo dva slučaja. Ko je danes teden zjutraj prišel skladiščni delavec N. pol ure prepozno, da se opraviči, je postajenačelnik tako nad njim razsajal ter s pestjo po mizi tolkel, da je občinstvo, ki je čakalo na vlak, kar k vratom vrela gledat, kaj se je zgodilo. Nazadnje ga je še za dve kroni kaznoval. Zadnje sredo je na peronu vpriči občinstva upil nad dvema delavcema, da so ljudje mislili, da nori. Vprašali bi gospoda načelnika, kje se je učil otike? Kar se tiče lepih priimkov napram uslužbencem, o tem molčimo, ker smo mnenja, da Vas to mogoče malo poboljša. Dobro bi tudi bilo, če bi gospod postajenačelnik pogledal službeni red, točko 6.1. Zakaj ne daste osemurnega delavnika premikačem, ogibnim čuvajem in lampistom, ki ga že druge kategorije imajo. Radi bi tudi vedeli, zakaj nima gospod postajenačelnik nobene dekline, da morajo skladiščni delavci po pol dneva gospej »milostljivi« drva sekati in premog in vodo nositi, ena delavka pa zjutraj umivati in pometati? Kaj poreče k temu južna železnica? Kaj pravi k temu tudi gospod Vuga, s katerim bomo še pozneje obračunili, zakaj tudi gospod načelnik ne podpira mlade države? Vemo, gospod Vuga in Jošt, da vama nikakor ne gre v glavo, da so celjski železničarji vsi od kraja rdeči. Zolta zveza pa nas nič ne briga in je tudi ne poznamo. Sodrugom svetujemo, če bo g. Jošt koga k svoji »Zvezi« vabil med službo, da mu poveste, da k takim trinogom mi ne spadamo!

Domače vesti.

Nestrpnost »Zvezarjev«. Vsak železničar dobro ve, koliko prestanejo zaradi stanovanjske bede železničarji, ki prihajajo iz okupacijskega ozemlja v Slovenijo. Naravno bi bilo, da bi vsak socialno in pravično čuteč človek, pomagal tem beguncem, če že drugače ne, bi jim vsaj privoščil prijazno besedo. No, člani »Zaveze« so drugačnega mnenja. Tako se je zgodilo, da sta naletela dva begunca železničarja, družinska očeta, v Celju na »Zavezarja«, ki ju je skrajno sirovo odpravil. Dotična železničarja nista mogla po trudopolnem iskanju dobiti stanovanja v Celju, pač pa se jima je posrečilo dobiti stanovanje v Laškem trgu. Ko sta to javila celjskemu postajenačelniku, ju je ta osorno nagnal, da si hočeta s tem skrajševati čas službe in dal jima je zelo primeren svet, naj si najameta sobo v kakem celjskem hotelu! Mislimo, da k takim nasvetom ni treba komentarija.

Prožni mojstri pa so tako prepotentni in tako brezobzirni, da njihovega početja res ne bomo več dolgo časa mirno gledali. Kdor ni član »Zaveze«, temu se ne godi dobro pod službenim vodstvom teh gospodov. Naše pristaše mečejo na cesto za najbolj malenkostne prestopke, čeprav opravljajo že leta in leta železniško službo. To mešanje službe in politike se mora nehati, v službi morajo utihniti vsi strankarski interesi. Izven službe pa lahko delajo »Zvezarji« cirkuško reklamo za svojo organizacijo, nihče jim tega ne brani.

Odgovor denuncijantu. Sprevodnik državne železnice I. Hribar je bil toliko predrzen, da je denunciral nas tri podpisane kot Nemčurje. Ne bomo se na dolgo in široko prerekli s Hribarjem, le z nekaterimi dejstvi iz komaj pretekle dobe hočemo osvetliti pridnost in iskrenost Hribarjevega narodnostnega čustvovanja. Predvsem ugotavljamo, da je bil Hribar med onimi srečnimi, ki jih je svojčas Wieser protežiral. Med nemškimi nacionalci, ki so bili odklikovani po Wieserjevji milosti, je bil tudi Hribar. Ker se je tako hlabro boril za postulate nemških nacionalcev, je dobil prstan in škattljo za cigarete. In v Gorici je stopal »narodnjak« Hribar ponosno po kolodvoru in na prsih se mu je blestel znak nemško-nacionalnega društva. Dalje bi radi vedeli, če se spominja Hribar še svojega drugega protektorja nem-

škega generala, ki ga je priporočil Wieserju in zahteval, da mora biti zavirač Hribar takoj definitivno nastavljen, ker je bil tri leta generalov sluga? In kako je opravljal Hribar službo? Takrat, ko so imeli drugi železničarji dela čez glavo, je imel Hribar dopust zaradi »bolezni«. Bolezen je bila pa take vrste, da ga ni ovirala na pohodih po Dolenjskem, kjer je kupoval vino. Končno povemo Hribarju še to, da smo mi trije »denuncijanti« pristnega slovenskega pokolenja. Mi »nemškutarji«, kakor nas nazivlje Hribar, nismo nikdar iskali Wieserjeve protekcije, ker nas bi bilo v dno duše sram, da bi zaradi materijelnih koristi prodajali svoje narodno prepričanje, kakor je to storil on.

Sprevodniki Cerič, Babnik, Petrič.

Zaupniški odbor delavcev v Ljubljani na južnem kolodvoru je sledeči: Fran Jernejčič, predsednik; Salamun Anton, podpredsednik; Polak Fran, Strašek Alojzij, Božič Alojzij, Romik Jakob, odborniki.

Socialni demokrati v ljubljanskem občinskem svetu. V torek, dne 4. marca se je vršila seja mestnega sveta, katere so se udeležili razen sodruga Mlinarja prvič tudi novi socialno demokratični občinski svetniki, in sicer sodrug inž. Štebi, Kocmur, Kovač, Mihevc in Tokan. V posamezne odseke so bili izmed naših sodrugov izvoljeni: V magistratni gremij sodrug Kocmur, personalnopravni odsek sodrug Mihevc, finančni odsek sodr. Kocmur, stavbni odsek sodrug inž. Štebi, šolski odsek sodrug Kovač, ubožni odsek sodrug Mihevc, olupševalni odsek sodrug Tokan, upravni odbor mestnega vodovoda, elektrarne in plinarne sodrug inž. Štebi, upravni odbor mestnih voženj sodrug Kovač, ravnateljstvo mestne klavnice sodrug Mihevc, direktorij mestnega užitinskega zakupa sodrug Tokan, direktorij mestne zastavjalnice sodrug Kovač, upravni odbor mestnega pogrebnega zavoda sodrug Mlinar, disciplinarno komisijo sodrug inž. Štebi, permanentni odsek za mestno aprovizacijo sodrug Mihevc, Kocmur, Tokan, končno v upravni odbor mestne hranilnice sodrug Kocmur. Prvotno sta bila predlagana v občinski svet tudi sodruga Kopač in Petijan, a sta odstopila, ker sta člana državnega vječa, in sta bila mesto njiju predlagana sodruga Mihevc in Tokan.

Utrinki.

Agitacija Zvezarjev. Zveza je poslala na vse postaje pristopne izjave, da naj jih uradi razdete med uslužbence in da naj pristopijo Zvezi. Ali kakor je videti iz tega ne bo nič. In kako tudi? Saj vendar ni mogoče, da bi delavci držali z zlatim ovratniki, ki gledajo samo ob sebi umevno le na svojo korist. Še en slučaj gospod urednik: Dne 23. svečana je sklicala Zveza ustanovni shod podružnice Celje v »Narodni dom« v Celju. Seveda tudi tukaj so agitirali, da je bilo veselje; postajam so se poslali službeni brzjavci. Najlepše se je pač pokazal gospod Franc Kunšič, postajenačelnik v Zalcu, ki je dal kar dvema uslužbencema prosto nedeljo, da ja gotovo gresta na shod. To je res lepa. Skozi cel vojni čas ni dal gospod Kunšič nobenemu uslužbencu ene nedelje prosto, katero bi po predpisih moral imeti vsak delavec v mescu »Ne morem!« je rohnal, »ali naj sam delam?« če ga je kateri prosil za prosto nedeljo. Čudno! Ko je pa imela Zveza svoj ustanovni shod v Celju, pa je dal kar dvema naenkrat prosto. Ali je morda sedaj lahko sam delal? Gospodje, tako ne bo šlo! Za shode, ki jih prirede Zvezarji, se lahko dobi prosto, za važne opravke, ki jih ima gotovo vsak delavec, pa se ne da en prosti dan. Delavci, železničarji! kaj pa mi, ali nam ni potrebno, da se strnemo v eno mogočno organizacijo in da delamo skupno v Splošni železničarski organizaciji? V boj sodrug zoper naše izkoriščevalce, kajti naša je prihodnost.

Ravnateljstvo državne železnice je 21. svečana povabilo uslužbence državne železnice na shod, na katerem je govoril gospod Simončič, da morajo biti žene organizirane v Zvezi, če ne, ne bo kruha za njih v Jugoslaviji.

Za to trditev imamo priče.

Kaj pravi gospod Golob, ravnatelj državne železnice k temu. Se li sam strinja s takim postopanjem?

Prosimo za pojasnilo.

Prizadete.

Zvezarji nabirajo pri naših sodrugih za žrtve italijanskega imperializma — za v Trstu obsojene železničarje. Naše krajovne skupine naj izdajo nabiralne pole, s katerimi naj naši zaupniki nabirajo prostovoljne prispevke za ta namen. Znesek je poslati na centralno vodstvo, katero bodo izročilo nabrani denar prizadetim.

Razno.

Socialno-demokratski poslanec Seitz izvoljen predsednikom nemško-avstrijske narodne skupščine. Narodna skupščina je izvolila v svoji današnji seji predsednikom poslance Seitz s 144 glasovi od oddanih 145 glasov. Predlog čehoslovaškega poslanca Dvořaka, da na imajo poslanci pravico govoriti v svojem materinskem jeziku, in katerega je podpiral židovski nacionalni poslanec Stricker, sploh ni prišel do razpravljanja. Za drugega predsednika je bil izvoljen s 138 glasovi prelat Hauser. Ena glasovnica je bila prazna. Volitev tretjega predsednika so na strankno željo preložili, dokler ne pride poslanec Dinghofer, ki zaradi bolezni še ni prisegel. Nato je bilo prebranih več pozdravnih brzojavk.

Dedščina vojne. Štiri leta svetovne vojne nam niso zapustila samo materialne sledove, temveč tudi duševne posledice najhujše in najslabše vrste. Štiri leta je bilo človeško življenje ceneje kot robidnice. Vsak ponesrečen napad, vsak predrzen, dvomljiv korak odlikovanja pohlepnega poveljnika, ki se ga sam seveda ni udeležil, je pogljal cele bataljone, več sto ljudi v smrt. Nikdo ni vprašal po tem, nobenega sodnika ni bilo, ki bi obsodil krivice. Kolikim so dum-dum krogle raztrgale meso in koliko je tak pretrpel! Koliko ljudi so raztrgale granate! Koliko življenj so uničili dušiči plin in druge »moderne« ljudi uničujoče naprave! Koliko življenj je končalo v strelskih jarkih vsled lakote, strele, plina itd. Koliko jih je odšlo z bojišča brez udov, slepih, gluhih, uničenih vsled hudih živčnih bolezni? Oni pa, ki so se vrnili domov, so prinesli seboj še hujše sledove vojne, ki jih bodo podedovali tudi njihovi potomci. Oni se postavljajo s tem, koliko so jih pomorili ali napravili nesrečne. S tem se postavljajo, ker so slepi in gluhi napram človeštvu. Oni so se vrnili domov krvoločni ter se za vsako najmanjšo stvar stepo, v milem slučaju s pestmi, toda po navadi so takoj noži ali pa še kaj hujšega, na vrsti. Vse to so posledice vojne. In sedaj nam poročajo, da nam proti zopet vojna. Torej, da naj se prične še enkrat to strašno klanje? Ali se mora ravno s pomočjo vojne najti sporazum? Ali ni mogoče drugače določiti pravične državne meje? Toliko se je govorilo in tako so hvalisali in spoštovali vsi aliranci 14 točk Wilsona, ki so pa ostale na papirju, da nam sedaj zopet proti vojna. Kje je pravična Francija, Anglija in Italija, ki nam je z višine obetala svobodo? Kje so naši zavezniki? Čehi pravijo, da so — nevtralni. Da se izognemo novi vojni, novi moritvi, apeliramo na vse sodruge vseh držav in narodov, da naj preprečijo s svojim vplivom novo vojno in naj posredujejo za pravično ureditev sveta. Mi vam bomo stali vedno ob strani in se bomo borili, ne z jeklenim orožjem, za pravično ureditev sveta in za odpravo požrešnega žrela militarizma.

Izgube v vojni. Izgube na bojnih poljih, ki so jih v svetovni vojni udeležene države trpele, znašajo po izkazih, katere je sestavil in objavil general Maish, šef generalnega štaba ameriške armade; skupno 7.354.000 mož. Ta številka se nanaša samo na one, ki so na bojnem polju padli in one, ki so vsled zadobljenih ran umrli. Izgube posameznih držav so nastopne: Rusija 1.700.000 mož, Nemčija 1.600.000 mož, Francija 1.305.000 mož, Avstro-Ogrska 800.000 mož, Angleška 706.000 mož, Italija 450.000 mož, Turčija 250.000 mož, Belgija 102.000 mož, Bolgarija 100.000 mož, Rumunija 100.000 mož, Srbija in Črna gora 100.000 mož, Amerika 50.000 mož. Na dan ustavitve sovražnosti je bila ameriška armada, ki se je udeležila operacij, močna 2.500.000 mož.

Svobodna trgovina je sklenila belgrajska vlada zopet uvesti. To je najnovejša poročila iz Belgrada, o katerem pa vladajo najrazličnejša mnenja. Prečvsem pa prevladuje dvoje: če se uvede prosto trgovino, bodo cene silno poskočile, tako kakor ves čas vojne ne, če se pa prosta trgovina ne dovoli, pa se bo razvila zopet še hujša barantija in verizna kupčija. Prihodnje mesece bomo občutili pomanjkanje živil prav hudo, to je neizogibno. Ententa zalaga države z živili, ki lahko jamčijo za pokritje dolgov in ker preti nevarnost, da bi se razvil takozvani »boljševizem«, in sicer ne toliko iz usmiljenja ali sočutja do ljudi, marveč v glavnem zato, da se vzdrži red, da bo imel kdo prevzeti vse velike dolgove, ki jih morajo ententi in same sebi povrniti evropske države svojim kapitalistom, zakaj če bi prišlo do prekucije, kakršna je bila v Rusiji, potem so izgubljena posojila in vojna odškodnina, posebno, če bi se evropski narodi dvignili iz sedanjega omamljenosti in se otrsli vsega kapitalističnega jerobstva bodisi napram svojim kakor tujim kapitalistom. Nahajamo se torej pred lakoto,

če ne bo trgovina prosta, ne bo živil, če bo trgovina prosta, bodo draga. V prehrani bi bila potrebna absolutna diktatura za kar pa pri nas še tudi nimamo potrebnih ljudi, zakaj sami sebi gospodje demokrati v belgrajskem klubu ne bodo diktirali. Naši zastopniki so protestirali pri ministru Petričiču proti svobodni trgovini. Koliko bo to zaleglo ne vemo; ne priporočamo pa gospodom, da se igrajo z ognjem. Prehrana se mora urediti! Kdor tega dela ne zna, naj ga pusti!

Prepoved uvoza časopisov iz neprijateljskih držav v Jugoslavijo. Uradni list hrvatske vlade poroča, da je minister za notranje stvari Svetozar Pribičević prepovedal, dokler traja vojno stanje, pošiljanje in razširjanje listov iz neprijateljskih dežel na celo kraljestvo SHS.

Dr. v. Körber, nekdanji avstrijski ministrski predsednik je te dni umrl na Dunaju.

Kako velike bodo armade po sklenjenem miru. V Londonu izdana bela knjiga ceni vojsko doma in preko morja brez indijske vojske na 2½ milijona mož; to število se bo pomanjšalo na 952.000 mož. Armada ob Renu s Francozi in Belgijci vred bo po demobilizaciji štela 23.600 častnikov in 380.000 mož. Vojske na bližnjem vzhodu bodo štete: Italijanska 600 častnikov in 10.000 mož, Bolgarija, Turčija, Kavkaz itd. 4850 častnikov in 75.000 mož indijske armade; v Indiji in Palestini 3750 častnikov in 56.000 mož angleške armade in 2750 častnikov in 40.000 mož od indijske armade; v severni Perziji in Mezopotamiji 1750 častnikov in 28.950 mož angleške in 4600 častnikov in 950.000 mož indijske armade. Doma in v kolonijah bo s četami v Rusiji vred 15.000 častnikov in 225.000 mož. Od britanske armade se demobilizira 1.150.000 mož in 73.000 mož indijske armade in 325.000 mož dominijonske armade.

Italija zahteva lokomotive in železniške vozove. Dun. kor. urad poroča: Na ugovor nemško-avstrijske vlade glede izročitve železniških vozov in lokomotiv, da ne more Nemška Avstrija izročiti tega materiala, ker je last vseh narodnih držav, nastalih na ozemlju bivše avstrijske države, je italijanska komisija za premirje odgovorila, da ne more nihče staviti od Nemške Avstrije odškodninske zahteve, ker gre samo za izvršitev pogodbe za premirje. Nemška avstrijska vlada je to naznanila ameriški študijski komisiji ter angleškemu vojaškemu pooblaščenču in je izjavila, da ne more prevzeti nikakršne odgovornosti za redno preskrbovanje z živili in za socialni red. Izročitev vagonov in lokomotiv se bo v zmislu italijanskih zahtev začela v Inomestu dne 25. m. m.

Krvave persekucije delavskega gibanja na Rumunskem. »Pester Lloyd« prinaša poročila o zadnjih dogodkih v Rumuniji, odkoder ne dobivamo že dolge mesece nobenih vesti. O delavskem gibanju na Rumunskem pravi list, da mu dela vlada velike situosti. Delavsko gibanje je bilo tu pred vojsko slabo, industrija mala in strokovne organizacije sploh niso bile dovoljene. Med vojno se je pa zaneslo v Rumunijo socialistično gibanje iz Rusije. Gibanje zelo podpira brezposelnost, draginja in lakota. Ko je odšla nemška armada iz dežele, se je začelo delavstvo strokovno organizirati. Gibanje se udejevtvuje v mnogoštevilnih stavkah, ki so se razširile na vse stroke. Stavke so potekle popolnoma mirno, tudi pri demonstracijah se javnega miru ni kršilo. Vkljub temu se je začelo od vladine strani z najostrejšim zasledovanjem delavstva. Socialno-demokratično glavno glasilo so ustavili, razpuščali socialno-demokratična društva in konečno je segla vlada še po ostrejših sredstvih. Dne 26. decembra m. l. se je vršila stavka tipografov. Stavka je bila le demonstracijska in trajala je le en dan. Stavkujoči so se zbrali pred svojim organizacijskim lokalom, kamor je poslala vlada kompanijo lovcev, ki so pozvali stavkujoče, da se razidejo, a so začeli takoj streljati vanje s strojnimi puškami. Trideset tipografov je bilo mrtvih, veliko število ranjenih. Vodje stavkujočih s sodrugom Constantinescom na čelu, so bili ujeti, društveni dom je bil oplenjen, deloma tudi upepoljen, denar in knjige društev so konfiscirali. Aretirane so v zaporu na najhujše načine trpinčili; do sled je še v bolnicah. Casopisje o tem ni smelo poročati ničesar. Vlada je objavila le lažniva uradna poročila, kjer je pisala o tipografskem gibanju kot o boljševiški akciji. Pripravljali so velik proces o veleizdaji proti aretiranim, a vsa poizvedovanja so morali ustaviti, ker niso našli v zaplenjenih spisih dovoljnega materiala za obtožbo. Danes silijo i konservativni listi vlado, naj dokaže, da gre tu za boljševiško gibanje. — Tako poroča list Rumunjska vlada si s tem ni ničesar pridobila; delavskemu gibanju je zelo koristila, kar kažejo po-

znejša poročila; sebi pa škodila, da sama ne ve kako... — Nam pa služi to lahko za primer, iz koje vidimo, koliko smemo zaupati vladi, ki je v meščanskih rokah in koje orodje je vojaštvo in zopet vojaštvo. Torej o vladi, ki vlada z bajonetom in ne sliši sosednjih Rusov, ki ji kličejo: Z militarizmom dol! Pa to je vse odveč! Kmalu pride čas, ko ji tega ne bomo več pravili mi, ampak ko se bo ona prepričala sama, a bo že prepozno. Kažti rdeči val ne pozna nobenih ovir.

Za železničarski dom.

so prispevali: Skupina Zagorje zbirka 62 kron, skupina Zidani most zbirka 145 kron 28 vinarjev, zbirka na shodu strojevodij v hotelu »Ilirija« v Ljubljani 54 kron; dosedaj izkazanih 10.705 kron 74 vinarjev, skupaj 10.967 kron 2 vinarja.

Nadalje so še prispevali sledeče zneske, ki so že v zgornji skupni svoti zapopadeni:

Preplačila in zbirke: Banko 65 kron, Pečnik 20 kron, Baznik 1 krono, Oražem 8 kron, Šoštar 10 kron, Verd 10 kron, Borovnica (silvestrov večer, zbirka) 86 kron 40 vinarjev, Jug 1 krono, Korn 7 kron, Mikec 20 kron, Mehle 30 kron, Čepin 30 kron, Skobl 7 kron, Kramar 1 krono, Nelmenovan 15 kron, Perdan 5 kron, Sarc-Berčič 40 kron, Brus-Berčič 84 kron, Seibic 10 kron, Jenko 40 kron, dr. Korun 17 kron, dr. Tavčar 14 kron, Brus in Makuc nabrala 237 kron, Grobolšek 50 kron, Laurich 20 kron, Selan Jakob 20 kron, Podobnik 11 kron, Brus Vincenc 20 kron, Prunk 20 kron, Ambrožič 25 kron, Horak 50 kron, nabrala pola Brus 766 kron 6 vinarjev.

Nadaljnji izkazi sledijo.

V petek, dne 4. aprila t. l. začne izhajati poštdeem tednik za slovensko ljudstvo

»LJUDSKI GLAS«

ki bo namenjen predvsem slovenskemu kmečkemu proletarijatu, med katerega štejejo v prvi vrsti doslej brezpravne posle, dninarje, bajtarje in male kmete, ki za naprej neobhodno potrebujejo lastnega glasila, zastopajočega njihove teptane pravice in koristi.

Naša dolžnost je, da razširimo ta list v tisočih izvodih med slovensko ljudstvo, zato vas pozivljamo že sedaj v prednaročbo in agitacijo za list, ki bo stal letno 10 K, polletno 5 K, četrtletno pa 2 K 50 vin.

V vsaki občini naj ima list svojega zastopnika in zaupnika, ki bo nabiral naročnike in širil list. Nujno prosimo zato somišljenike, ki bi bili pripravljeni prevzeti zastopništvo, da se nam prijavijo, isto tudi prednaročnike. Vse dopise je pošiljati na naslov:

»Ljudski glas«, Ljubljana (Uprava »Napreča«, Francišškanska ulica št. 6.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Kopač.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

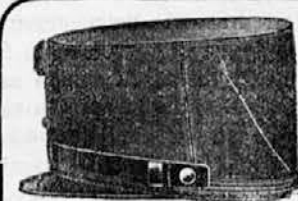
Ljubljana
Francišškanska ulica št. 6.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejšje plakate in vabila za... shode in veselice. ..

Letne zaključke.

Najmodernejšja uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, itd. ..

Stereotipija. Litografija.

Adalbert Kassig

Ljubljana,
Židovska ulica.

Zavod za uniformo, krznar in izdelovatelj čepic priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za železničarje, kakor: čepice, gumbe, rosete, žnore, piščalke i. t. d. Čepice zimске in letne za strojevodje, kurjače itd. v raznih oblikah po najnižji ceni. — Postrežba točna.